

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je israeejlit jayu yaktuknuja'yidu

Je Nte'yame'e xmukojsumdu je y'Onuk kajx

¹ May viijnts je'e ve'e vintso ve'e je Nte'yam je jayu dutukmukajts. May nax tse'e ve'em dutuujn juipani je y'ayook kojtsnajxpa tajk kajxta.

² Ax uxyam tse'e, ku ve'e je itakax tyámini, je y'Onuk kajx tse'e xmukojsumdi. Je y'Onuk tse'e tyukkatajkikajxnu nujom juu' jaty, je y'Onuk maat tse'e je Nte'yam dupuujm ya tsajmit it jets ya naxviijnit it.

³ Je y'Onuk tse'e dukujajp dukuta'kxp je Nte'yam je myajin, myaãtnavyaatjupts je'e ve'e je Nte'yam viinm. Nujom juu' jatye'e ijtp jem tsajviinm jets yaja naxviijn, yo'ypts je'e ve'e jetse'e y'it ax jo'n je'e ve'e dupava'añ. Ku ve'e xtuknuvaatsumdi je ntókinamda, van'it tse'e y'ajxtni jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi jem tsapjootm.

Ñumájip je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk nuyojk

ni ka'a ve'e je ángeles

⁴ Ve'em ax jo'n to'k je jayu je y'ónuk nuyojk dunumaja jets ka'a ve'e je jayu je kyexuyo'yva, ve'em tse'e je Nte'yam je y'Onuk nuyojk dunumaja jets ka'a ve'e je aangelestajkta.

⁵ Kux ni vin'ita ve'e je Nte'yam dukanuujmi jyajuu'aangelesa ax jo'n je y'Onuk dunuujmi ku ve'e jidu'um vyaajñ:

Uxyam atse'e nyaknuke'xnatakat jets ats je n'Onuk mitse'e.

Ni vin'ita ve'e jyajuu'aangelesa kyayaknuujmiva: Atsts je'e ve'e je Tyee', ats je'e ve'e je n'Onuk.

⁶ Ku ve'e je Nte'yam dukejx je y'Onuk yaja naxvi-ijn, van'it tse'e vyaajñ:

Nuvinxup ats je n'aangeles tajkta, va'an tse'e vyinjávajada vyintsá'agajada.

⁷ Ax ku tse'e je Nte'yam dunukajts je y'aangeles, ve'em tse'e vyaajñ jets je'e ve'e y'íttat je kyexuyoyvada jets ve'em ax jo'n je poj jets je jan'ayee'nst.

⁸ Ax ku tse'e je y'Onuk dunukajts, jidu'um tse'e vyaajñ:

Mits, Nte'yam, xa'ma kajx tse'e je kutojkun xjayep, oy je'e ve'e je mkutojkun.

⁹ Mtsajkp mitse'e juu' ve'e pyaatyp y'akeeguiip, mko'oyja'vip mitse'e juu' ve'e ka óyap, paatyts atse'e, mits je mNte'yam, nuyojk je xoojntkun nmooyj,

ka'a atse'e opyana ve'em nma'a je xoojntkun.

¹⁰ Jidu'um tse'e je Nte'yam ña'muxjuva:

Mits, Maja Vintsán, mits tse'e mpaam ya tsajmit it jets ya naxviijnit it.

¹¹ Kukaxapts je'e ve'e;

ax mits, xa'ma kajxts mitse'e m'it.

Ve'em je'e ve'e tyojknit ax jo'n je vit,

¹² m'ane'knupts mits je'e ve'e ve'em ax jo'n je jayu je xyox,

tíkutsupts je'e ve'e ve'em ax jo'n je vit;
ax mits, ni vin'ítats mitse'e mkatíkuts,
xa'ma kajx mitse'e m'it.

Jidu'um tse'e je y'Onuk dunuujmi.

¹³ Ni vin'ita ve'e je Nte'yam dukanuujmi
oyjuu'aangelesa:

Ajxtuku yaja ats n'aka'yun pa'ayi namvaat
atse'e nyakvintoki pan pan jatye'e
mtso'oxpajkjudup.

Ni vin'ita ve'e jidu'um je Nte'yam je y'aangeles
dukanuujmi.

¹⁴ Nujom je aangelestajkta, joot ja'vints je'e ve'eda,
je Nte'yam je kyexuyo'yvada, je'e tse'e yakkejxtup
jetse'e duputákadat pan pan jatye'e dujajeyjptinit
je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

2

*Tun vinkopk je'e ve'e jetse'e nmajapa'mumdat je
oy kats je oy ayook*

¹ Ax je'e kajx tse'e nyakvinkópkimdat jetse'e
nvinmótumdat juu' ve'e n'amotunajxumdu kux
ku ve'e ntoo'tókimdat.

² Pan pane'e dukakatsupajktu jetse'e
dukakutyoondi juu' ve'e je aangelestajk
kyojtsnajxtu, je'e tse'e je tsaachpaatun
yakmooydu, ve'em ax jo'n duvinmátsjada.

³ Pan ve'em xa je'e ve'e, ¿vintsots
uu'me'e nkatsaachpaatumdat pan ka'a ve'e
nmajapa'mumda je oy kats je oy ayook juu' ve'e
ooy je majin dutunjajeypp jetse'e xtuknuja'vimda
vintso ve'e ntsookumdat? Je'e ve'e je Maja
Vintsán viinm y'ava'ni too'vajkp. Pan pan

jatye'e du'amotunajxtu, je'e tse'e dunuja'vidu jets tyúvam je'e ve'e je ayook jets aatse'e xvaajnidi.

⁴ Je Nte'yame'e duyakjañuja'viju jets tyúvam je'e ve'e juu' ve'e kyojsttu, je'e ve'e ku ve'e dutuujn je mújit nuja'vin jets je mújit atuva maat may viijn je majin, jetse'e myoojyjidi je Espíritu Santo je myaa'yun je pyutajkin ax jo'n je Nte'yam tyuk-mutsojkjidi jo'n.

Ve'eme'e je Jesús yakpuujm

ax jo'n je y'utsatajk

⁵ Ax je nam it juu' ve'e miimpnum, je'e juu' aatse'e nnukajtsp, ka'a tse'e je Nte'yam dumoojy je yaangelesta jetse'e jem yakkutóktat.

⁶ Kux jidu'ume'e to'k je jayu je Nte'yam dumukajts, ve'em ax jo'n y'it jep Kunuu'kx Jatyán kujxp:

Nte'yam, ñupánip tse'e je jayu jets mits je'e ve'e xjaa'myéts,

ñupánipts je'e ve'e jetse'e jotmay xjayejpja.

⁷ Mits tse'e mpaam jetse'e je jayu dunumootskat jetse'e je ángeles dunumájat,

mtukkatajki tse'e je jayu je majin je jaanchin,

mits tse'e mmooy je kutojkun jetse'e duyakkutojkjat nujom juu' jatye'e mpaam,

⁸ nujome'e xpamkujx jep kya'p pya'tkup.

Jidu'um tse'e je Nte'yam dumukajts.

Ku ve'e vya'añ jets nujome'e dupamkujx jep je jayu kya'p pya'tkup, ka'a tse'e tii juu' ve'e jep je jayu kya'p pya'tkup ñunka'it. Ax uxyam paatna tse'e, ka'a tse'e yak'ix jets jepe'e je jayu kya'p pya'tkup nujom juu' jaty y'it;

9 ax yam tse'e nvinma'yun kajxmamda njayejpumda je Jesús, juu' ve'e je Dios Tee' tun kona it pyaam jetse'e dukanumájat ax jo'n je ángeles, je Nte'yam tse'e mooyju je vintsa'kin jets je majin je'e kajx ku ve'e je Nte'yam je myaa'yun kajx anañujoma je jayu duku'oo'ki.

10 Je Nte'yam je myajin kajx jets je kyutojkun kajx tse'e nujom juu' jaty y'it. Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e ku ve'e duyakjajty jetse'e je Jesucristo chaachpaa'tut jetse'e ve'em oy tyaannit je Nte'yam maat, je Yaktsookpa, juu' ve'e je too' duyak'avaatsp jetse'e je jayu duyaknajkxtat joma ve'e je Nte'yam, ve'em tse'e numay je Nte'yam je y'onuk y'ijttinit je'e maat joma ve'e je myajin.

11 Je'e pan pan jatye'e yaktsook jets je'e pane'e yaktsookjudu, to'kjits je'e ve'e je Tyee'da, je'e kajx tse'e je Nte'yam je y'Onuk dukatuktso'otyun jetse'e vya'anut jets x'útsimdup uu'm je'e ve'e,

12 ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Joma ve'e ats je n'utsatajk,
jemts atse'e nva'anut jets pan mitse'e,
n'aajvjapts ats mitse'e numay je jayu maat.

13 Vaampap tse'e jidu'um:

Jem atse'e je Nte'yam y'am kya'm nmapyumju.

Jado'k naxe'e vyaannuva:

Uxyaja xa atse'e maat je Nte'yam je y'onukta juu'
ats je'e ve'e xmooy.

Jidu'um tse'e vya'añ.

14 Ax uu'mda, je Nte'yam je y'onukta, to'kji je tsu'uts to'kji je nuu'punts uu'me'eda, je'e kajx tse'e je Jesús jyayuvimpijt jetse'e y'ijjt ax jo'n uu'mda. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e je y'oo'kun kajx duyakkutókininit je ko'oyjáyuvap je kyutojkun,

je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta jetse'e duka'ma je oo'kun.

¹⁵ Miine'e je Jesucristo yaja naxviijn jetse'e je jayu kyoo'kmaaydinit kyoo'ktajtinit, ve'em tse'e dukoo'ktsa'kidinit je oo'kun namvaate'e jyoojn-tykada.

¹⁶ Je Jesús, ka je'epts je'e ve'e ñumiin jetse'e je aangelestajk duyaktso'okut, je'e ve'e ñumiin jetse'e duyaktso'okut je jayu juu' ve'e je Nte'yam dujaanchja'vidup ax jo'n je Abraham jyaanchja'viji.

¹⁷ Paaty tse'e ve'em yakpuujm anañujoma viijn ax jo'n je y'utsta jetse'e y'ijtnit tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je jayu dunuténat jem je Nte'yam vyinkojkm, jetse'e dutukmo'otut, jetse'e je tyokin dutuknuva'atsut.

¹⁸ Viinm xa ve'e je Jesús chaachpaaty ku ve'e y'ukyaktokimpakuvaajnji je ko'oyjáyuvap. Kux tse'e myaadaaky, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e duputákat pan pan jatye'e je ko'oyjáyuvap yaktokintonuvaajjudup.

3

Ñumájip je'e ve'e je Jesús nuyojk ni ka'a je Moisés

¹ Je'e kajx tse'e, utsta ajhta utsta tsa'ada, je Nte'yam tse'e mvinkoojnjudu jetse'e m'ijttinit je jyáyuda, je'e tse'e myaaxujudu jetse'e m'ijttinit je'e maat jem tsapjootm. Yakvinkópkada ooy je Cristo, je'e xa ve'e je jayu dunuténip jem je Nte'yam vyinkojkm, tee' je'e ve'e juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta jetse'e njaanchja'vimda.

² Oy tse'e je Jesús dukutyuujn je toonk juu' ve'e je Nte'yam moojyju, ve'em ax jo'n je Moisés oy dukutyoompa je toonk juu' ve'e je Nte'yam moojyju ku ve'e vye'na je Nte'yam je jyayu maat.

³ Ve'em ax jo'n je takpaampa dujayep nuyojk je majin jets ka'a ve'e je tajk juu' ve'e yakpaamp, vyinmajtsjuvap xa je'e ve'e nuyojk je majin je Jesús jets ni ka'a ve'e je Moisés.

⁴ Vinxup je tajk, jem je'e ve'e pane'e dupaam, ax je Nte'yam tse'e dupamkajx nujom juu' jatye'e ijtp.

⁵ Ve'em xa ve'e je Moisés y'ijit ax jo'n je toompa, oy tse'e je Nte'yam dumutuujn dumupujk jetse'e du'ava'ni ti ve'e je Nte'yam kyótsup ux'ook.

⁶ Ax je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je Nte'yam je y'Onukts je'e ve'e juu' ve'e oy dukutyoon je toonk juu' ve'e je Nte'yam moojyju, je'e tse'e dunumajikajxp nujom je Nte'yam je y'ónukta. Jets je Nte'yam je y'ónuk xa uu'me'eda pan to'k aaj to'k joote'e njaanchja'vimda van'it paat ku ve'e je Jesucristo myiinnuvat.

Je poo'kxtkun juu' ve'e je Nte'yam je jyayu

jyajejptup

⁷ Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Espíritu Santo vya'añ jep Kunuu'kx Jatyán kujxp:

Uxyam, pan m'amotunajxtup xa ve'e juu' ve'e je Nte'yam kyajtsp,

⁸ ka'a tse'e makk je mkuvajk xpámdat ax jo'n je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam dutso'oxpajktu,

je'eda juu' ve'e du'ixtu joma vaate'e je Nte'yam juu' dukuvuk jem vinva'aits it kajxm.

⁹ Jemts atse'e je mjujpit jayu xjot'ixti,

jya'íxtuvamts je'e ve'e juu' atse'e ntoon vujxtkupx
joojnt,

10 paatyts atse'e nmujotma'tti je jáyuda jets atse'e
nvaajñ:

“Xa'ma kajx xa ve'e je viijnk vinma'yun dujayepta,
xa'ma kajx tse'e dukatsokta jetse'e du'íxtat
dunujávadat je too' juu' atse'e ntuk'ixtu.

11 Je'e kajxts atse'e nmujotma'tti jets atse'e ntukv-
inva'nidi jets ka'a ve'e tyákadat poo'kxpa
ats maat.”

Jidu'um tse'e je Espíritu Santo vya'añ.

12 Utsta ajchta utsta tsá'ada, yakkópkada ooy
jets ni pana miitse'eda dukajayéput je ko'oy joot,
ni pana ve'e kyanay'apukupámjüt jetse'e kya'ítüt
je joojntyk Nte'yam maat kuxe'e dukajaanchjáva.

13 Juu' xa ve'e mtóndap, je'e tse'e jetse'e
mnakyojtsmákkajadat to'k jado'k jóvum xaaj
namvaate'e uxyam ya xaaj ñaxy. Ve'em
tse'e xtóndat jetse'e ni pana miitsta je tokin
kyatukvin'aa'njüt jetse'e ve'em dukakuvákut
je Nte'yam jye'e.

14 Ax pan mpanajkxumdup tse'e je Nte'yam je
tyoo' to'k aaj to'k joot, njaanchja'vimdup tse'e
ve'em ax jo'n njaanchja'vi'ukva'numdi jetse'e
n'ijtumdat je Cristo maat ku ve'e myiinnuvat.

15 Jidu'um tse'e je Espíritu Santo vya'añ:

Uxyam, pan m'amotunajxtup xa ve'e juu' ve'e je
Nte'yam kyajtsp,

ka'a tse'e mákk je mkuvajk xpámdat

ax jo'n je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam
dutso'oxpajktu.

Jidu'um tse'e vya'añ.

16 ¿P̄ane'e du'amotunajxtu ku ve'e je Nte'yam myukojtsjidi j̄etse'e ux'ook je Nte'yam dutso'oxpajkti? Je'e xa je'e ve'eda p̄an p̄an jatye'e je Moisés yakpítsumjidinu jem Egipto, ¿ve'em xaja?

17 ¿P̄an maate'e je Nte'yam y'ij̄t ejkjup vujxtkupx joojnt? Je'e xa je'e ve'eda p̄an p̄an jatye'e tokintoondu j̄etse'e tyaandini āa'k jem vinva'ajts it kajxm, ¿ve'em xaja?

18 ¿Jets p̄an je'e ve'eda p̄an p̄an jatye'e je Nte'yam tukvinva'nijidu jets ka'a ve'e tyákadat poo'kxpa je'e maat? Je'e xa je'e ve'eda p̄an p̄an jatye'e kakatsupajkjudu.

19 Ax ve'em tse'e n'íxumda jets ka'a ve'e y'o'yixjidi j̄etse'e tyákadat poo'kxpa kux ka'a ve'e je Nte'yam dujaanchja'vidi.

4

1 Namvaat xa ve'e je Nte'yam xtukmuta'numda je vaanduk j̄etse'e ntajkimdat poo'kxpa je'e maat, nyakvinkópkimdap tse'e ooy, nunajtp ku miitse'e jemda juu' ve'e nunkatákadap.

2 Yaktukmukojtssumduva xa ve'e je oy kats je oy ayook, ve'em ax jo'n je'eda. Ax ka'ats je'e ve'e tyo'nuxjidi ni vinxupa ku ve'e du'amotunajxti, kux ka'a ve'e dujaanchja'vidi.

3 Ax tajkimdupts uu'me'e poo'kxpa je Nte'yam maat kux njaanchja'vimdupe'e. Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Nte'yam vyaajñ:

Je'e kajxts atse'e nmujotma'tti jets atse'e ntukvinva'nidi

jets ka'a ve'e tyákadat poo'kxpa ats maat.

Jem tse'e je Nte'yam vyaajñ jets ka'a ve'e pyoo'kxtat je'e maat, jyayak'avaadi tse'e je'e je tyoonk van'itani ku ve'e ya it choo'ntk.

⁴ Ax jep tse'e to'k viijn Kunuu'kx Jatyán kujxp joma ve'e dukats ti ve'e toojnju je movuxtojtuk xaaj. Jidu'um tse'e vya'añ:

Ku ve'e je Nte'yam nujom duyak'avaadikujx, movuxtojtuk xaaj tse'e pyaa'kx.

⁵ Jepe'e jado'k nax vyaannuva Kunuu'kx Jatyán kujxp:

Ka'a tse'e tyákadat poo'kxpa ats maat. Jidu'um tse'e vya'añ.

⁶ Jyave'ema tse'e, jem tse'e pan pan jatye'e tákadap poo'kxpa. Pan pan jaty xa ve'e du'amotunajxtu too'vajkp, ka'ats je'e ve'e tyajkidi poo'kxpa kuxe'e dukakatsupajkti je Nte'yam.

⁷ Paaty tse'e je Nte'yam dunupaajmtki jado'k je xaaj. Je xaaj, uxyamts je'e ve'e, kux xtuk-mukojtsumdupe'e je Nte'yam je'e kajx juu' ve'e je David jyatyaan, náxyani ve'e vye'na may joojnt, ve'em ax jo'n atse'e jidu'um tunja'a:

Uxyam, pan m'amotunajxtup xa ve'e juu' ve'e je Nte'yam kyajtsp,

ka'a tse'e makk je mkuvajk xpámdat.

Jidu'um tse'e je David dujatyaajñ.

⁸ Pan kudumoojy xa ve'e je Josué je poo'kxtkun je israeelit jayu, ka'a tse'e je Nte'yam kudu'uknukojtsini jado'k je xaaj.

⁹ Ax jeja tse'e to'k je poo'kxtkun je Nte'yam je jyayu kajxta.

¹⁰ Kux pan pan xa ve'e tajkip poo'kxpa je Nte'yam maat, ka'ats je'e ve'e je y'avintsö vinma'yun

du'ukyaktoonni, ve'em tse'e pyaa'kx ax jo'n je Nte'yam pyaa'kx ku ve'e je tyoonk duyak'avaadi.

¹¹ N'ixumdap tse'e pan vintso ve'e ntajkimdat poo'kxpa je Nte'yam maat, ve'em tse'e ni to'ka uu'm nkavintsojajtumdat ax jo'n je'e pan pan jatye'e je Nte'yam dukajaanchja'vidu.

¹² Je y'ayook kajx xa ve'e je Nte'yam je jayu dujoojntykinma'a. Maadaakpts je'e ve'e je y'ayook jetse'e je jayu dutuktajkikux jets ka'a ve'e jyajuu'tsojxa juu' ve'e jajpax mejtsk ado'om. Je'yp je'e ve'e joma ve'e je joot je ja'vin jetse'e duyakjay'ixju duyakjañujávaja ti vinma'yune'e je jayu jyajejpp.

¹³ Ka'a xa ve'e tii juu' ve'e je Nte'yam kya'ixp kyanuja'vip, ixna ke'xnats je'e ve'e tyankux jem je'e vyinkojkm pane'e je cuenta nmo'yumdap.

Je Jesuusts je'e ve'e tee' juu' ve'e

dunuvintsanikajxp je tee'tajkta

¹⁴ Je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je Nte'yam je y'Onuk, je'e tse'e tajki jem tsapjootm jetse'e xnutenimda jem je Nte'yam vyinkojkm, tee'ts je'e ve'e juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta uu'm kajxamda, paaty tse'e tun vinkopk jetse'e nka-masookumdat juu' ve'e njaanchja'vimdup.

¹⁵ Je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta jetse'e njajejpumda, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e xtukmo'tumdat kux ñuja'vip je'e ve'e oy vintso ve'e je yónuk aaj je yónuk joot njajejpumda. Nujom tse'e duja'ix je ko'oyjáyuvap pan vintso ve'e kuyaktokimpajkji.

¹⁶ Je'e kajx tse'e, va'an tse'e to'k aaj to'k joot dunaajktámimjada jeja je Jesucristo

vyinkujk, ve'em tse'e xtukmo'tumdat jetse'e xputajkimdat pan vin'ite'e je ko'oyjáyuvap xyaktokintonuva'numda.

5

¹ Nujom je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxtup je tee'tajkta, jayu je'e ve'eda, yakpaamdupts je'e ve'eda jetse'e je jayu dunuténadat jeja je Nte'yam vyinkujk, je tokin kajx tse'e je Nte'yam dutukvintsa'agadat je tánuk jetse'e dutukvintsa'kivat juu' jatye'e je jayu tyukmuyojxtup je Nte'yam.

² Je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, kux jayu je'e ve'e juu' ve'e tontókip kojstókip ax jo'n opanya, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e dutukmo'otut pane'e dukatih'ixp dukatinuja'vip jets pane'e tontókip kojstókip.

³ Je'e kajx tse'e vinkopk jetse'e je Nte'yam dutukvintsa'agat je tánuk je y'avintso tokin kajx, ve'em ax jo'n je tánuk dutukvintsa'kivat juu' ve'e je viijnk jayu je tyokin kajxta.

⁴ Ka'a xa ve'e pan pane'e je majin natyukje'eijup jetse'e je y'avintso vinma'yun kajx y'ítut tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'eijyi ve'e pan pane'e je Nte'yam vyinkaamp, ve'em ax jo'n je Aarón yakvinkaajn jo'n.

⁵ Ax ve'em tse'e jyajty maat je Cristo, ka je y'avintso vinma'yun kajxaps je'e ve'e ñatyukje'eiji je majin ku ve'e yakpuujm tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je Nte'yam je'e ve'e mooyju je majin jetse'e tyee'at. Ve'em ax jo'n je Nte'yam ña'muxji:

Uxyam atse'e nyaknukē'xnatákat jets ats mitse'e je n'Onuk.

6 Ve'em ax jo'n jep Kunuu'kx Jatyán kujxp vyaampa jado'k viijn:

Mits xa ve'e tee' xā'ma kajx,
ve'em ax jo'n je Melquisedec.

7 Ku ve'e je Cristo y'ijj yaja naxviijn, myukojs tse'e je Nte'yam, juu' ve'e o'yixjup jetse'e je oo'kun kutyuknuvaatsji. Oyame'e ooy dujatunmunoo'kxtk jets ka'a ve'e y'oo'kut, jetse'e yaaxy, chojks je'e ve'e nuyojk jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chojk, je'e kajxts je'e ve'e je Nte'yam kyats'amotunajxi.

8 Oyam je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk, jyajt tse'e vintso ve'e kyatsapákut je tsaachpaatun kajx juu' ve'e yaknajx.

9 Kuxe'e dutonkujx nujom juu' jatye'e je Nte'yam chojk, je'e kajx tse'e y'o'yixju jetse'e duyaktso'okut xā'ma kajx pan pan jatye'e katsupajkjup.

10 Je Nte'yam tse'e paajmju tee' juu' ve'e dunvintsanikajxp je tee'tajkta, ve'em ax jo'n je Melquisedec.

Kutsa'aga xa ve'e ooy ku ve'e yakmasa'ak

je jaanchja'vin juu' ve'e je Nte'yam kajx

11 Jépnum xa ve'e may viijn juu' ve'e njaa'kvaajnjavaandup ya vinma'yun kajx, ax tso'ox tse'e jetse'e ntukvinjávadat kux ka'a ve'e xvinmotuvuva'anda.

12 Ooyani xa ve'e ya it tyunnaxy, kuxtuk'ixta xa ve'e je jayu je Nte'yam je y'ayook, ax jado'k nax tse'e dutsak jetse'e myaktukvinja'vidinuvat

je̒ ixpajkũn juu' ve'e myaktuk'ixtu ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaandi je̒ Jesucristo. Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je̒ pi'k õnũk juu' ve'e tsi'tspna jets ka'a ve'e ax jo'n je̒ jayu juu' ve'e kaaynup ooknup.

¹³ Kux je'e da pan pan jatye'e dutukjoojntykidup tum je̒ leche, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je̒ jayu juu' ve'e duk'a'õynuja'vidup vintsõ ve'e jyoojntykadat ax jo'n dupaa'ty du'akeega.

¹⁴ Ax je'eda pan pan jatye'e ixtañ dujajejptup jetse'e juu' dukáydats duja'kxtat, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je̒ jayu juu' ve'e dujajttup jetse'e duyaktándats jem jya'vin kajxmda je̒ y'õy je'e jetse'e dukakuváktat je̒ kyo'õy je'e.

6

¹ Je'e kajx tse'e, va'an tse'e dutoonkimda je̒ Nte'yam je̒ y'ayook jetse'e ve'em õy nmuja'vimdat juu' ve'e je̒ Nte'yam chajkp. Ka je'e jypap tse'e ntoonkimdap juu' ve'e yaktuk'ixumdu ku ve'e je̒ Cristo njaanchja'vi'ukva'numdi, kux jepe'e õõy juu' jatye'e tsojkjup jetse'e jyaa'kyaknujávats. Ka je'e jypap tse'e ntoonkimdap vintsõ ve'e dutsak jetse'e je̒ jayu dumasõõktinit je̒ kyo'õy joojntykinda jetse'e ve'em kyatsaachpaa'ttat xa'ma kajx, vintsõ ve'e dutsak jetse'e je̒ Nte'yam yakjaanchjávats,

² je̒ jayu ñapéttat, jets pan pan jatye'e dunuvinténidup je̒ jaanchja'vivatajk, je'e tse'e je̒ jayu dutuknũkõndap je̒ kya'aj. Ka je'e jypap tse'e njaanchja'vimdap jets joojntykpajktinuvape'e je̒ õõ'kpatajk jetse'e yaktõkimpayõ'ydinit, jeme'e juu' ve'e yakmõõydinup je̒ joojntykin juu' ve'e

xa'ma kajx ijtp, jem tse'e juu' ve'e yakmooydinup je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup.

³ Va'an dutoonkimda vintso ve'e oy nmuja'vimdat juu' ve'e je Nte'yam chajkp. Ax ve'em tse'e nto'numdat pan vaampe'e je Nte'yam.

⁴ Ka'a tse'e y'uk'o'yini jetse'e pan duyakinmayumpitut je jayu juu' ve'e je Nte'yam dukoo'kjaanchja'vidinup. Je Nte'yame'e je vinma'yun moojyjudu juu' ve'e tyuvam, nuja'viduts je'e ve'e je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjp, jyajejptu tse'e je Espiritu Santo jem jya'vin kajxmda,

⁵ nuja'viduts je'e ve'e jets oy je'e ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook, tukkadaakjudu tse'e je makkin juu' ve'e miimpnum.

⁶ Pan kyoo'kjaanchja'vidinup tse'e je Nte'yam, ka'a tse'e y'uk'o'yini jetse'e pan duyakinmayumpijttinuvat je jayu, kux je'e ve'e viinm dutoondup ax jo'n kuduyakcruuzpejttinuva jado'k nax je Nte'yam je y'Onuk.

⁷ Je naax juu' ve'e du'oktaatsp je naaj vinnaajknax tyu'uj jetse'e yakvinyu'uj yakvintun jetse'e tya'mixju oy, je Nte'yamts je'e ve'e dukunoo'kxp.

⁸ Ax pan tum je apit tse'e pojtu kp jets je viijnk aajy ojts, ka'ats je'e ve'e tyun, naxtoyupts je'e ve'e.

Je y'oy je'e juu' ve'e n'a'ixumdup,

je'e tse'e je nja'vinamda duyak'ijtp

je Nte'yam maat

⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, oyam atse'e ve'em tunkats,

nayja'vijinupts atse'e tyuva jets nuyojk oy je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam mto'nuxjadap, ve'em ax jo'n dutuujnja pan pan jatye'e yaktsaakp.

¹⁰ Pyaatyp y'akeeguip xa je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam tyuump, ka'ats je'e ve'e dujaa'tyóki je y'oy je'e juu' miitse'e mtoondu jetse'e xtuknuja'vidi jets mtsojktu ve'e je Nte'yam ku ve'e je jyayu xputajkidi. Uxyam paat tse'e ve'em xtonda.

¹¹ Ooy aatse'e ntuntsak jets miitse'e nuto'k nuto'k ve'em xjaa'któndat van'it paat ku ve'e je Jesucristo myiinnuvat.

¹² Ka'ats aatse'e ntsak jetse'e mnoox'oo'ktat, je'e ve'e mtóndap ax jo'n je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam dujaanchja'vidup jetse'e tam ñaajk'ítjada je'e maat, je'e tse'e dujayejptinup je o'yin juu' ve'e je Nte'yam tyukvinva'nip nujom je'eda pan pan jatye'e dutoondup juu' je'e ve'e chajkp.

¹³ Ku xa ve'e je Nte'yam je vaanduk duyaktaajñ maat je Abraham, viinm tse'e ñaajknajxji kux ka'a ve'e pan viijnk dunumaja pan kajxe'e kudupuujm je vaanduk.

¹⁴ Jidu'um tse'e vyaajñ: “Vaampam xa atse'e jets ooy ats mitse'e ntunkunoo'kxut jetse'e numay je tsaan je kooj xjayéput.” Jidu'um tse'e vyaajñ.

¹⁵ To'k aaj to'k joot tse'e je Abraham du'a'ix jetse'e je Nte'yam dukutyónut je ayook juu' ve'e tukvinva'niju. Ax kyutyoon tse'e.

¹⁶ Ku xa ve'e je jayu pan duyaknaxta, je'e tse'e duyaknajxtup pane'e nuyojk dunumájip jets ka'a je'e ve'e viinm. Ax ku tse'e pan tuduyaknaxta, ka'a tse'e je viijnk kats y'ukyoonnit.

¹⁷ Kux tse'e je Nte'yam dutsak jetse'e je jayu

va'ajts dúnujá vadat jets ni je vin'ita ve'e kyatíkutsut juu' ve'e kyojts, je'e kajx tse'e ñaajknajxji ku ve'e vyaajñ jets kyutyónupe'e.

18 Ya mejtsk viijn tse'e juu' ve'e katiktsp, muto'k viijn ku ve'e je Nte'yam viinm vyaajñ, jets mumejtsk viijn ku ve'e ñaajknajxji, ax ka'a tse'e je Nte'yam tyaaya, ya mejtsk viijn tse'e yaktoon jetse'e ooy ntunjot'amájimdat, uu'mda, je jayu juu' ve'e je Nte'yam y'ixp jyayejpp. Njaanchja'vimdup tse'e jets tónjup kótsjup je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam xtukvinva'nimdu.

19 Kux ve'em ax jo'n je pojxun jo'kun jye'ya joma ve'e je naax juu' ve'e jep napa'tkup jetse'e to'k viijn duyak'it je barco, ve'em tse'e n'ijtumda je Nte'yam maat je'e kajx ku ve'e nnuja'vimda jets xyaktsookumdu ve'e je Jesucristo, juu' ve'e ijtp jem tsapjootm.

20 Jem tse'e tyajki jetse'e y'it je Nte'yam maat, jem joma ve'e xnúténimda. Ax ve'em tse'e tyee'tajki, xa'ma kajxts je'e ve'e tyee'init, tee' je'e ve'e juu' ve'e dúnuvintsanikajxp je tee'tajkta, ve'em je'e ve'e ax jo'n je Melquisedec.

7

Ve'eme'e je Jesús tyee'a ax jo'n je Melquisedec

1 Je Melquisedec, saleemit yakkutojpkpats je'e ve'e y'ijt jets tee'va juu' ve'e dumutoomp dumupajkp je Nte'yam, juu' ve'e nujom dúnukajxmikajxp. Je'e tse'e je Abraham du'anajkxi ku ve'e je Abraham vyimpijtni atso'ox toompa joma ve'e ojts duyakvintókida

je yakkutojkpatajk maat je jyáyuda, jetse'e je Abraham dukunuu'kx.

² Van'it tse'e je Abraham myooji to'k viijn ku ve'e majk viijn vya'kxy je paamduk juu' ve'e pyajk ku ve'e ojts y'atso'oxtún. Ve'em tse'e je Melquisedec kyatsapítsum yakkutojkpa juu' ve'e oy dutoomp dupayo'yp. Jets je Salem, ve'eme'e kyatsapítsumpa oy aaj oy joot. Kux tse'e yakkutujk jem saleemit kyajpun kajxm, paaty tse'e yaktij yakkutojkpa juu' ve'e je oy aaj je oy joot dujayejpp.

³ Ka'a tse'e yaknukats je tyee' ukpu je tyaak, ni je y'apa ni je y'oka tse'e kyayaknukojtspa, nay ka'ava tse'e je kye'xtkun ni ka'ava tse'e je y'oo'kun, ve'em tse'e yaktukmu'a'ixmoka je Nte'yam je y'Onuk, juu' ve'e tee'ip xa'ma kajx.

⁴ Payo'oyda n'it vintso ve'e dunumaja je Melquisedec. Je njujpit jáyuvamda Abraham tse'e mooji ju je diezmo, je'e ve'e ku ve'e dumooji to'k viijn ku ve'e majk viijn vya'kxy je paamduk juu' ve'e pyajkji je viijnk yakkutojkpada ku ve'e ojts dumaat'atso'oxtún.

⁵ Ve'eme'e je Moisés je pyava'nun vya'añ jets je Leví je chaan je kyooj juu' ve'e je tee'tajkta, je'e tse'e dutukpámdap je jayu je diezmo, óyame'e je Abraham dutsaana dukooja je jáyuda, nay ve'em ax jo'n je tee'tajkta.

⁶ Je Melquisedec, óyam je'e ve'e je Leví kyatsaanaja kyakooja, yakmooyts je'e ve'e je diezmo juu' ve'e je Abraham pyajk ku ve'e ojts y'atso'oxtún. Van'it tse'e je Melquisedec dukunuu'kx je Abraham, je'e juu' ve'e je Nte'yam tukmukojtsju je vaanduk.

⁷ Ax ka'a tse'e nvaat pan dukakuvákut, je

kunoo'kxpa, je'e tse'e nuyojk dunumájip jets ka'a ve'e je yakkunoo'kxpa.

⁸ Pane'e dupajktup je diezmo, oo'ktapts je'e ve'e; juu' ve'e je Melquisedec kajx, ve'em tse'e je Kunuu'kx Jatyán ñukatsju ax jo'n to'k juu' ve'e joojntykipna.

⁹ Nvaat xa ve'e je jayu vya'anut jets je Leví maat je chaanda je kyoojta, je tee'tajkta juu' ve'e dupajktup je diezmo, je'e tse'e dumooyduva je Melquisedec je diezmo je jyujpit jayu Abraham kajx,

¹⁰ kux jeme'e je Abraham je ñi'kx je kyopk dumaada juu' ve'e duyakjéjap je chaan je kyooj ku ve'e je Melquisedec dumaatnavyaatji.

¹¹ Tukkadaakjudu tse'e jetse'e tyee'adat je Leví je chaan je kyooj juu' ve'e je Aarón je chaan je kyoojpa, je'e tse'e dutuk'íxtap je myu'israeejlit jáyuda je Moisés je pyava'nun. Ax ka'a tse'e n'ijtumda oy jets va'ajts je tee'tajk kajx juu' ve'e je Leví je chaan je kyooj. Kux pan kun'ijtumda ve'e oy jets va'ajts je'e kajxta, ka'a tse'e y'ukvinkópkini jetse'e jyéjat jado'k je tee' ax jo'n je Melquisedec jets ka'a ve'e ax jo'n je Aarón.

¹² Ax pan ka'a tse'e je Aarón je chaan je kyooj y'uktee'idinit, tíktsap tse'e je pava'nun juu' ve'e vaamp jets je'e ve'e tee'adap.

¹³ Ax juu' tse'e je Kunuu'kx Jatyán vaamp jetse'e tyee'at, je nMaja Vintsánamda Jesucristots je'e ve'e. Ka'ats je'e ve'e je Leví dutsaana dukooja, je Leví je y'uts je chaan je kyooj je'e ve'e, to'k je jaka'a juu' ve'e ni vin'ita je jyayu katee'idup ax jo'n je Moisés je pyava'nun vya'añ.

14 Yaknuja'vip xa ve'e va'ajts jets je Judá je chaan je kyooj je'e ve'e je Jesús. Ax ka'a tse'e je Moisés dutikajts jets tee'adape'e je Judá je chaan je kyooj.

15 Je'e kajx tse'e kuxe'e je Jesús tyee'a ax jo'n je Melquisedec jets ka'a ve'e ax jo'n je Aarón, yaknuke'xnatajkipts je'e ve'e oy jets ka'a ve'e je Aarón je chaan je kyooj y'uktee'idinit.

16 Je Jesús tse'e je kutojkun dujajejpp jetse'e tyee'at kux joojntykip je'e ve'e xa'ma kajx; ka je pava'nun kajxape'e tyee'a juu' ve'e vaamp jets pane'e je chaan je kyooj tee'adap.

17 Jidu'um tse'e je Nte'yam je tuvakojsun dupuujm je Jesús kajx:

Mits xa ve'e tee' xa'ma kajx,

ve'em ax jo'n je Melquisedec.

18 Ax ve'em tse'e, je Nte'yame'e dupaam jetse'e kyoo'ktoonit je pava'nun juu' ve'e myooy je Moisés. Je'e kajx tse'e kyatún kux ka'a ve'e je jayu je pava'nun kajx myaada'aky jetse'e y'íttat je Nte'yam je jyayu,

19 ka je Moisés je pyava'nun kajxape'e je jayu y'ijt oy joot je Nte'yam maat. Ax je a'ix'ijtun juu' ve'e uxyam njajejpumdup, nuyojkts je'e ve'e ooy dutunnumaja, je Jesucristo je kyutojkun kajx tse'e nmutámimda je Nte'yam.

20 Viinm xa ve'e je Nte'yam ñaajknajxji jetse'e je Jesús tyee'at.

21 Juu' viijnk tee'da, ka'ats je'e ve'e vye'emada, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam ñaajknajxji jetse'e tyee'adat. Ax je'e ku ve'e je Nte'yam ñaajknajxji jetse'e je Jesús tyee'at, jidu'um tse'e dunuujmi:

Ats, je Maja Vintsán, ka'a xa atse'e ya nvinma'yun
nyaktíkutsut,

mits xa ve'e tee' xa'ma kajx,

ve'em ax jo'n je Melquisedec.

Jidu'um tse'e je Jesús dunujmi.

²² Ax nuyojk oy xa ve'e je nam kojstán jets ka'a
ve'e je kojstán juu' ve'e je Nte'yam myasookjidu
je njujpit jáyuvamda. Nnuja'vimdinup xa uu'me'e
jets tyúvam je'e ve'e je nam kojstán kux ijpe'e je
nMaja Vintsánamda Jesucristo jem tsapjootm jeja
je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi jetse'e xnuténimda.

²³ Je viijnk tee'da, numay tse'e y'ijtti; kux
tse'e y'oo'kti, ka'a tse'e y'uk'o'yixjidini jetse'e
kujyaa'ktee'idi.

²⁴ Ax je Jesús, xa'ma kajxts je'e ve'e jyoojntyka,
ijtpamts je'e ve'e je tyee'in.

²⁵ Kux ka'a ve'e y'oo'kut, paaty tse'e y'o'yixju,
uxyam jets xa'ma kajx, jetse'e duyaktso'okut pan
pane'e naajktámijup jeja je Nte'yam vyinkujk je
Jesús kajx.

²⁶ Je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je'em
xa je'e ve'e je tee' juu' ve'e ooy tunyaktsojqp,
o'yixjupts je'e ve'e jetse'e xputajkimdat. Va'ajts
jootts je'e ve'e, ka'ats je'e ve'e tyokinmaata,
ka'ats je'e ve'e tyokinaxjáyuva ax jo'n uu'mda,
ñumájip ñujaanchipts je'e ve'e jem tsapjootm jeja
je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi.

²⁷ Ka'a xa je'e ve'e vye'ema ax jo'n je
viijnk tee'da juu' ve'e dunuvintsanikajxtup
je tee'tajkta, juu' ve'e jóvum xaaj je y'avintso
tokin kajx je tánuk duyak'oo'ktup jetse'e
je Nte'yam dutukvintsa'agada, van'it tse'e

dutukvintsa'kiduva je tánuk je viijnk jayu je tyokin kajx. Je Jesús, to'k náxjits je'e ve'e viinm ñatyukvintsa'kiji je Nte'yam anañujoma je jayu kajxta.

²⁸ Y'ava'nipts je'e ve'e je Moisés je pyava'nun jets pane'e yakpámdap tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxtup je tee'tajkta, je'ets je'e ve'eda pan pan jatye'e tokin maat jetse'e y'oo'kta ax jo'n opyana. Ax je Nte'yam tse'e viinm naajknajxju jetse'e tyee'at je y'Onuk, juu' ve'e xa'ma kajx ijtp oy jets va'ajts. Ve'em tse'e dutuujn távani ve'e je Moisés yakma'a vye'na je Nte'yam je pyava'nun.

8

Je Jesucristo tse'e je jayu dunuténip jem je Nte'yam vyinkojkm

¹ Juu' xa ve'e dunuvinkopkikajxp juu' ats miitse'e ntuknuja'yidup, ya'ats je'e ve'e: Je tee' juu' ve'e njayejpumdup, jemts je'e ve'e y'ajxtuk tsapjootm jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi,

² tee'ipts je'e ve'e joma ve'e je kunuu'kx it juu' ve'e je Nte'yam pyaam, ka'a je'e ve'e tyee'a joma ve'e je tabernáculo juu' ve'e je jayu pyaamdu.

³ Nujom je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxtup je tee'tajkta, vinkándats je'e ve'e jetse'e je Nte'yam dutukvintsa'agadat je tánuk jets juu' jatye'e jyaa'kyojxtup je jáyuda. Paaty tse'e dutsak jetse'e je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta jetse'e xnuténimda, je'e tse'e dujayépup pan ti ve'e tyukvintsa'kivap je Nte'yam.

⁴ Pan yaja xa ve'e kuy'it naxviijn, ka'ats je'e ve'e je xyup tyee'a, kux jemna ve'e pan pan jatye'e je Nte'yam dutukvintsa'kidup je yaxta ve'em ax jo'n je Moisés je pyava'nun vya'añ.

⁵ Je tee'tajkta juu' ve'e yaja naxviijn, je'e tse'e toondup pajktup joma ve'e je kunuu'kx it juu' ve'e je tsapjootmit jye'e yaknu'ixvaats yaknupamvaats. Yaknuja'vipts je'e ve'e jets nu'ixva'ach nupamva'ach je'e ve'e. Kux ku ve'e je Moisés dukapam'ukva'añna vye'na je tabernáculo, van'it tse'e je Nte'yam ña'muxji: “Yakkopka oy jetse'e ve'em xpámüt ax jo'n myaktuk'ix jem kopk kajxm.” Jidu'um tse'e ña'muxji.

⁶ Ve'em ax jo'n dunumaja je nam kojstán jets ni ka'a ve'e je jujpit kojstán, ve'emts je'e ve'e je muto'nun dunumaja juu' ve'e je Nte'yam myooy je Jesús jets ni ka'a ve'e je muto'nun juu' ve'e je tee'tajk jyajejptup juu' ve'e yaja naxviijn. Je nam kojstán kajx tse'e je Jesús duyaknamyujot'óyaja je jayu jets je Nte'yam, je nam kojstán kajxpa ve'e je Nte'yam je vaanduk duyaktaañ juu' ve'e nuyojk oy jets ni ka'a ve'e je vaanduk juu' ve'e yaktaan je jujpit kojstán kajx.

⁷ Kux pan kutyuujn xa ve'e je muto'k kojstán, ka'a tse'e je Nte'yam kudupuujm je nam kojstán.

⁸ Ax ka'a tse'e je Nte'yam du'oyja'vi je jáyuda juu' ve'e myooy je jujpit kojstán, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ je'e kajxta:

Jidu'um xa ve'e je Maja Vintsán vya'añ:

“Je'yape'e je xaaj jets atse'e je nam kojstán nyaktánüt maat je israeejlit jáyuda,

⁹ ka ve'emap ax jo'n atse'e je kojstán nyaktaañ maat je jyujpit jáyuda ku atse'e

nyakpítsumdini jem Egipto;
ka'a ve'e dukutyoondi ats je nkojtstán,
je'e kajxts atse'e nko'o'kmajapaamdini.
¹⁰ Ax je nam kojtstán juu' atse'e nyaktánup maat je
israeejlit jáyuda,
jemts atse'e jya'vin kajxmda mpámút ats je
mpava'nun,
jemts ats je'e ve'e nja'at vyinma'yun kajxmda,
atse'e xNte'yamadap,
atsts je'e ve'e njáyuvadap.

¹¹ Ka'ats je'e ve'e dutuknujávadat je myujáyuda jets
pan atse'e, ni ka'a tse'e dutuknuja'viduvat
je y'utsta je y'ajhta ukpu je y'utsta je
cha'ada,
kux x'íxadap ats je'e ve'e anañujoma, je mújit je
muutskit.

¹² Nmee'kxjidinupts atse'e je tyókinda,
ni je vin'ita xa atse'e je tyokin
nko'o'kjaa'myejtsnit.”
Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ.

¹³ Ku ve'e je Nte'yam vyaajñ jets je'e ve'e
duyaktónup je nam kojtstán, je'e tse'e duyaktaamp
jetse'e kyoo'ktoonit je kojtstán juu' ve'e jujpani.
Ax je kojtstán juu' ve'e jujpani, najxpts je'e ve'e,
vee'n tse'e ya it ñaxút jetse'e kyutókininit.

9

*Je kunuu'kx it juu' ve'e yaja naxviijn jets je
kunu'kx it juu' ve'e jem tsapjootm*

¹ Je muto'k kojtstán juu' ve'e je Nte'yam yak-
taan, je Nte'yam tse'e dupavaan vintso ve'e je jayu
vyinjávajat vyintsa'agajat jets vintso ve'e to'k je
tabernáculo dupámdat joma ve'e ve'em dutóndat.

² Ku ve'e y'o'yi je tabernáculo, jidu'um tse'e dupaamdi: je muto'k it atatyuk, je kunuu'kx itts je'e ve'e. Jep tse'e y'ijt to'k je olivos aceite ato'yin jets to'k je mesa joma ve'e dupaamdi je kunuu'kx tsapkaaky.

³ Je mumejtsk it atatyuk, je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat,

⁴ je'e tse'e tukkadaakju je oro yojxpejtun joma ve'e je poom jyak jets je xiixt juu' ve'e je oro tukyo'tskux y'ijt. Jep tse'e xiixtup to'k je oro oo'y joma ve'e je maná y'ijt jets je Aarón je tyajk juu' ve'e puj'oomi, maat je tsatsets joma ve'e jatyán y'ijt je Nte'yam je pyava'nun, je jujpit kojstán.

⁵ Jem tse'e xiixt aka'a ni'kxm y'ijt mejtsk je querubines apamnax, je tsapjootmit joojntykiva je'e ve'e je querubines. Joma ve'e je xiixt aka'a, jem tse'e je Nte'yam dutokinmee'kx je jáyuda. Ax uxyam, ka'a tse'e vyinkopka jets ats ya'a ve'e nuyojk nkojtsva'atsut.

⁶ Ku ve'e ve'em dutonda y'ijt, jóvum xaaj tse'e tyákada y'ijt je tee'tajk jep tabernáculo jaatp joma ve'e je muto'k it atatyuk, jep tse'e je Nte'yam dvinjávada dvintsa'agada y'ijt.

⁷ Je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp y'ijt je tee'tajkta, je'ejyi tse'e tajki to'k nax vinjoojnt joma ve'e je mumejtsk it atatyuk. Ku ve'e tyajki, je tánuk nuu'pun tse'e je Nte'yam tyukvinta'kip y'ijt je y'avintso tokin kajx, nay ve'empa je jayu je tyokin kajxpa. Pan ka'a ve'e kuduyaknujx je tánuk nuu'pun, ka'a tse'e kutyajki.

⁸ Je'e tse'e xtuknuja'vimdup je Espíritu Santo jets namvaate'e je tee'tajk je Nte'yam dumutonda dumupakta y'ijt joma ve'e je muto'k it atatyuk,

ka'ana tse'e ñuke'xnatáka vye'na jets nvaate'e je jayu tyákat joma ve'e je mumejtsk it atatyuk.

⁹ Xtuknuja'vimduvaps ya'a ve'e jets je tánuk jets juu' jatye'e je jayu jyaa'kyojxtup y'ijit, ka je'e kajxaps je'e ve'e je jayu je vyinma'yun tyándat oy jets va'ajts.

¹⁰ Je muto'k kojstán, je'ejyji je'e ve'e kyajtsp juu' ve'e je jayu kyáydap y'oo'ktap jets vintso ve'e ñaajkva'atsjadat, je pava'nunts je'e ve'e juu' ve'e je jayu tyoondup kyojtstup. Toonts je'e ve'e van'it paat ku ve'e je Nte'yam je nam kojstán duyaktaajñ.

¹¹ Ax je Cristo, je'e tse'e miin je y'oy je'e kajx juu' ve'e jéjani, tee' je'e ve'e juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta. Nuyojk oyts je'e ve'e je muto'nun juu' ve'e jyajejpp, jemts je'e ve'e tsapjootm je Nte'yam dumutún dumupuk joma ve'e je kunuu'kx it juu' ve'e ka naxviijnit jayu púmap.

¹² Ka je'ep xa je'e ve'e ñutajki je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat jetse'e je Nte'yam dutukvintsa'agat je chivo nuu'pun jets je tsapkaaj ónuk nuu'pun, je'e ve'e ñutajki jetse'e je y'avintso nuu'pun dutukvintsa'ki. To'k náxjits je'e ve'e ve'em dutuujn, ve'em tse'e myaadaaky jetse'e njayejpumdinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

¹³ Je tsapkaaj nuu'pun jets je chivo nuu'pun jets je jaajm juu' ve'e je pi'k vaca ónuk jye'e juu' ve'e tokyajxp jem yojxpejtun kajxm, je'e tse'e jem je jayu ñi'kxmda kyojmda yakxijtva'kxp yakvajva'kxp juu' ve'e ka va'ajtsapta, je'e tse'e duyakvaatsp je ñi'kxta je kyopkta.

14 Ax nuyojk tse'e ooy je Cristo je ñuu'pun dutunyakva'ach ya nvinma'yunamda jetse'e je joojntyk Nte'yam nvinja'vimda nvintsa'kimda. Je Espiritu Santo, juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je'e je pyutajkin kajx tse'e je Cristo viinm ñatyukvintsa'kiji je Nte'yam, je Cristo je ñuu'pun tse'e duyakvaatsp ya nja'vinamda jets ya nvinma'yunamda jetse'e ve'em xa'ma kajx nkatsaachpaatumdat.

15 Je'e kajx tse'e je Cristo xnutenimda jem je Nte'yam vyinkojkm, je'e ve'e uk'oo'k jetse'e dukujejt je ntókinamda juu' ve'e njayejpumdu ku ve'e tyuujn je muto'k kojstán, ve'em tse'e njoojntykimdinit xa'ma kajx ax jo'n je Nte'yam xtukvinva'nimda jo'n, uu'mda, pan pan jatye'e je Nte'yam yaxtsoojvjudu.

16 Pan vaamp xa ve'e je jayu vintso ve'e vya'kxut je pyaamdúk juu' ve'e y'ixp jyayejpp ku ve'e y'oo'knit, van'ítnum tse'e je pyaamdúk vya'kxni ku ve'e yaknujava jets ta ve'e y'oo'kni je kojstaampa.

17 Ax pan joojntykipna tse'e je kojstaampa, ka'a tse'e je viijnk jayu duyakva'kxy je kojstaampa je pyaamdúk, van'ítnume'e je kojstán tyun ku ve'e y'oo'kni.

18 Je'e kajx tse'e nay ve'empa je muto'k kojstán tyon'ukvaajñ je nuu'pun maat.

19 Ku ve'e je Moisés anañujoma je jayu dutukvinkojtsikujx nujom je Nte'yam je pyava'nun, van'it tse'e je tsapts uk je lana maat to'k mats je aajy je ojts juu' ve'e hisopo duxaaj, je'e tse'e dutukpapajk je carnero nuu'pun, je chivo nuu'pun, jets je tsoxk naaj, je'e tse'e tyuknuxijt je ak axaa'ch joma ve'e dujatyaajñ je Nte'yam je

pyava'nun, tyuknuxijtpa tse'e anañujoma je jayu.

²⁰ Van'it tse'e vyaajñ: “Ya nuu'pun tse'e duyaknuke'xnatajkip jets toompe'e je kojstán juu' ve'e je Nte'yam mtukmutaajnjudu.”

²¹ Nay vanxup tse'e je Moisés dutoompa je tabernáculo jets nujom je paamduk juu' ve'e yaktoondu jem, nujome'e dutuknuxijtpa je tánuk nuu'pun.

²² Ve'em tse'e je Moisés je pyava'nun vya'añ jets je nuu'pun maate'e vyatskáxut nujom, vinkexji ve'e juu' ve'e vaatsp ka je nuu'pun maatap. Pan ka'a xa ve'e tii juu' ve'e oo'kp jetse'e je nuu'pun yo'oy, ni pana tse'e kyatokinmee'kxa.

Tyuknuvaachp tse'e je jayu je tyokin

kuxe'e je Jesús ñatyukvintsa'kiji je Nte'yam

²³ Ax ve'em tse'e, tun vinkopk je'e ve'e yijit jetse'e ve'em vyaach je'e juu' ve'e yaknu'ixvaats yaknupamvaats juu' ve'e ijtp jem tsapjootm. Ax je tsapjootmit jye'e, ka'ats je'e ve'e vyaach maat juu' jatye'e je Nte'yam yaktukvintsa'kip yaja naxviijn, je vintsa'kin je'e ve'e chajkp juu' ve'e nuyojk oy.

²⁴ Je Cristo, ka'ats je'e ve'e tyajki jep tabernáculo jaatp juu' ve'e jayu pum, juu' ve'e yaknu'ixvaats yaknupamvaats je tsapjootmit jye'e, je'e ve'e tajki jem kunoo'kx it jootm juu' ve'e yaknu'ixvaats yaknupamvaats, jem tse'e xnuténimda je Nte'yam vyinkojkm.

²⁵ To'k naxji xa ve'e je Cristo je Nte'yam ñatyukvintsa'kiji, ka may náxap. Ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, ka'ats je'e ve'e tyaka vinjoojnt jep joma ve'e je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk

dumaat j̄etse'e j̄e Nte'yam dutukvints̄a'aga j̄e nuu'pun juu' ve'e kyah'avintsonuu'punip.

²⁶ Pan may nax tse'e j̄e Cristo j̄e Nte'yam kuñatyukvints̄a'kiji, may nax tse'e j̄e Cristo kuchaachpaaty van'ítani ku ve'e j̄e jayu tyokimpajkti j̄ets uxyam paat. Tun to'k naxji tse'e j̄e Cristo jyayuvimpijt̄ j̄etse'e j̄e jayu j̄e tyokin dutuknuvaach, j̄e'e ve'e ku ve'e viinm j̄e Nte'yam ñatyukvints̄a'kiji. Jidu'um tse'e dutuujn ya kukaxa ámani.

²⁷ Ve'em ax jo'n nupaamduka j̄etse'e anañujoma j̄e jayu y'oo'ktat van'it tse'e yaktokimpayo'ydinit,

²⁸ nay ve'empa tse'e j̄e Cristo j̄e Nte'yam ñatyukvints̄a'kiji to'k naxji j̄etse'e numay j̄e jayu dutuknuvaatsnit j̄e tyokin. Ax ku tse'e mumejtsk nax myiinnuvat, ka j̄e'e kajxaps j̄e'e ve'e myínut j̄etse'e j̄e jayu j̄e tyokin dutuknuva'atstat, j̄e'e ve'e ñumínup j̄etse'e duvoovnit pan pan jatye'e a'íxjidinup.

10

¹ Je pava'nun juu' ve'e j̄e Moisés yakmooy vints̄o ve'e j̄e Nte'yam yakvinjáv̄at yakvints̄a'agat, ake'exa jo'nts̄ j̄e'e ve'e; ax j̄e y'oy j̄e'e juu' ve'e miimpnum, ve'emts̄ j̄e'e ve'e ax jo'n j̄e'e juu' ve'e j̄e ake'exa dupaamp. J̄e'e kajx tse'e j̄e vints̄a'kin juu' ve'e j̄e tee'tajk j̄e Nte'yam tyukvints̄a'kidup vinjoojnt ax jo'n j̄e Moisés j̄e pyava'nun vya'añ, ni vin'ítats̄ j̄e'e ve'e kya'oya j̄etse'e j̄e jayu j̄e'e kajx tyándat oy j̄ets va'ajts̄.

² Pan kuy'oya xa ve'e j̄etse'e j̄e Moisés j̄e pyava'nun kajx j̄e jayu tyánut oy j̄ets va'ajts̄, kudutukvints̄a'ki'atúvidini tse'e j̄e jayu j̄e tánuk j̄e

Nte'yam. Kux pan kutyanda xa ve'e oy jets va'ajts, ka'a tse'e kuñayjávajada jets tókinax je'e ve'eda.

³ Je tánuk juu' ve'e je Nte'yam tyukvintsa'kidup, je'e tse'e tyuump jetse'e je jayu je tyokin dutukjaa'myéts vinjoojnt,

⁴ kux ni vin'ita ve'e kya'oya je tsapkaaj nuu'pun je chivo nuu'pun jetse'e je jayu je tyokin dutuknuva'atsut.

⁵ Paaty tse'e ku ve'e je Cristo myiijn yaja naxvi-ijn, jidu'um tse'e je Nte'yam dunuujmi, ve'em ax jo'n vya'añ jep Kunuu'kx Jatyán kujxp:

Ka'a xa mitse'e xtsak je tánuk yax juu' ve'e yakja'kxp ukpu juu' jatye'e paamdúk yax, mnupaajmtki tse'e jets atse'e n'ítut ni'kxax kópka,

⁶ ka'a tse'e xtukjotkada'aky je tánuk yax juu' ve'e yaktooydup ukpu je tánuk yax juu' ve'e pyaamdup je tyokin kajxta.

⁷ Van'itts atse'e nvaajñ:

“Nte'yam, uxyaja atse'e nmin jets atse'e ntónut juu' mitse'e mtsajkp,

ve'em ax jo'n javyet ats kajx.”

Jidu'um tse'e je Nte'yam dunuujmi.

⁸ Mutoo'vajkp xa ve'e vyaajñ jets ka'a ve'e je Nte'yam dutsak je tánuk yax juu' ve'e yakja'kxp ukpu juu' jaty paamdúk yax, ka'a tse'e dutukjotkada'aky je tánuk yax juu' ve'e yaktooydup ukpu je tánuk yax juu' ve'e pyaamdup je tyokin kajxta.

⁹ Vaampa tse'e: “Nte'yam, uxyaja atse'e nmin jets atse'e ntónut juu' mitse'e mtsajkp.” Je Jesu-cristo xa ve'e duyakkukajxinu je muto'k kojstán.

Ve'em tse'e dutuujn jetse'e tyaannit je mumejtsk kojstán.

¹⁰ Je Nte'yamts uu'me'e xyakvaatsumdu jetse'e je va'ajts joot je va'ajts ja'vin xmo'yumda kux tyoone'e je Cristo juu' ve'e je Nte'yam chojk, je ñi'kx je kyopk tse'e vaan je vintsá'kin to'k naxji anañujoma je jayu kajxta.

¹¹ Je tee'tajkta, jóvumts je'e ve'e dumutonda dumupakta je Nte'yam jetse'e dutukvintsá'agada may nax je yaxta juu' ve'e ni je vin'ita je jayu je tyokin dukatuknuva'atsup;

¹² ax je Jesucristo, to'k náxjits je'e ve'e je Nte'yam ñatyukvintsá'kiji jetse'e je jayu je tyokin dutuknuvaach, van'it tse'e ojts y'ajxtni jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi.

¹³ Jem tse'e du'a'ix kuunume'e je Nte'yam duyakvintókiyut pan pan jatye'e je Jesucristo dutso'oxpajktup.

¹⁴ Tun to'k naxji xa ve'e je Jesucristo je Nte'yam ñatyukvintsá'kiji, ka may náxap. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e xa'ma kajx y'ijttinit oy jets va'ajts je jayu pan pan jaty je'e ve'e yaktsook.

¹⁵ Nay vanxuppa tse'e je Espíritu Santo dunukojtspejtpa ku ve'e vyaajñ:

¹⁶ Jidu'um xa ve'e je Maja Vintsán vya'añ:

“Je nam kojstán juu' atse'e nyaktánup maat je israeejlit jáyuda,

jemts atse'e jya'vin kajxmda mpámút ats je mpava'nun,

jemts ats je'e ve'e nja'at vyinma'yun kajxmda.”

¹⁷ Van'it tse'e vyaajñ:

“Ni je vin'ita xa atse'e je tyókinda nko'o'kjaa'myejtsnit.”

Jidú'um tse'e vyaajñ.

¹⁸ Ku ve'e je jayu je tokin ve'em yakmee'kxja, ka'ats je'e ve'e y'ukvinkópkini jetse'e je jayu ti duyóxtat jetse'e je tyókinda yakmee'kxjat.

Va'an to'k aaj to'k joot je Nte'yam

dumutámimda

¹⁹ Je'e kajx tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, je Jesús je ñuu'pun kajx tse'e to'k aaj to'k joot ntajkimdat je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat.

²⁰ Kux tse'e xku'oo'kimdi, xyak'avaatsjimdu tse'e je ntoo'amda jetse'e n'ijtumdinit je Nte'yam maat.

²¹ Kux je Jesuuse'e ijtp tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta jetse'e dunutena je Nte'yam je jyayu,

²² va'an tse'e to'k aaj to'k joot je Nte'yam dumutámimda, oy tse'e nnuja'vimda jets je Jesucristo kajxe'e je Nte'yam ya nvinma'yunamda duyakva'ach jetse'e nko'o'knatyokinja'vimjidinit, va'ajts tse'e n'ijtumda ax jo'n je jayu ñaajkva'achju je va'ajts tsoxx namaat.

²³ Va'an tse'e to'k aaj to'k joot dujaa'kjaanchja'vimda juu' ve'e n'ava'nimdup. Kyutyuumpts je'e ve'e je Nte'yam juu' ve'e xtukvinva'nimdu, ijtumdinuupts uu'me'e je'e maat xa'ma kajx.

²⁴ Va'an du'íxtimda vintso ve'e anañujoma je jayu ntsojkumdat jetse'e nto'numdat je y'oy je'e.

²⁵ Ka'a tse'e nto'numdat ax jo'n je'e pan pan jatye'e kanay'amojkijidup, nakyojtsmákkimjadape'e to'k jado'k. Ax

nuyojk tse'e ya'a nyakvinkópkimdat kux nmuja'vimdupe'e jets támani ve'e je xaaj ku ve'e je Cristo kyadaaknuvat.

²⁶ Pan tokinto'numdup xa ve'e oy'avinmáyam, jetse'e njanuja'vimda juu' ve'e tyuva, ka'a tse'e ti viijnk vintsa'kin jetse'e je Nte'yam xtokinmee'kxumdat,

²⁷ nma'yumdap ntájumdape'e kux yaktokimpayo'yumdape'e, je jaajn tse'e n'a'ixumdup joma ve'e xa'ma kajx chaachpaattinit nujom pan pan jatye'e dutso'oxpajktup je Nte'yam.

²⁸ Pan pan jaty xa ve'e dukakuvajktu je Moisés je pyava'nun, ve'em tse'e kyutujk jets ka'a ve'e ti tukmó'tun, oo'ktuts je'e ve'e je jáyuda pan jepe'e numejtsk ukpu nutoojk juu' ve'e du'ixtu dumótudu je ka óyap juu' ve'e tyoondu kyojtstu,

²⁹ ax nuyojk tse'e chaachpaattinit pan pan jatye'e je Nte'yam je y'Onuk dutso'oxpajktup. Ve'em tse'e dujávada jets ve'em je'e ve'e y'uk'aa'k ax jo'n opyana y'aa'k, ve'em je'e ve'e dujávada jets ka'a je'e ve'e tyun ku ve'e je Jesús je Nte'yam ñatyukvintsa'kiji je jayu je tyokin kajxta. Je jayu tse'e duyakvintsa'kintókidup je Espíritu Santo, juu' kajxe'e je Nte'yam je jayu je maa'yun dutuujnja.

³⁰ Nnuja'vimdinup xa ve'e vintso ve'e je Nte'yam vyaajñ: “_Ats xa ve'e xtukkadaakp je tokimpayo'yk, ats tse'e ntukkuvétup.” Vaampap tse'e je Kunuu'kx Jatyán jets je Nte'yame'e je jyayu dutokimpayo'oyup.

³¹ Pan nmasookumdup xa ve'e je joojntyk Nte'yam, atsa'kip tse'e ooy je tsaachpaatun juu'

je'e ve'e xmo'yumdinup.

³² Ax jaa'myéstats miits vintso ve'e xmuténidi je mákk tsaachpaatun ku ve'e távani je Nte'yam mtuknujávajada je tyuv je'e,

³³ myakjomtoonu myaktitoonu ve'e jeja je numay jayu vyinkujk jetse'e xtsaachja'vidi ax jo'n je jaanchja'vivatajk yaktoonduva.

³⁴ Mtukmo'ttu miitse'e je jayu juu' ve'e poxuntaktsuunidu. Ku ve'e je jayu mpajkuxjidi juu' jatye'e m'ixtu mjajejptu, ooy tse'e xtuntukxoojntkti, kux mnuja'vidinupe'e jets jeme'e tsapjootm je o'yin juu' ve'e nuyojk oy jetse'e xa'ma kajx y'it.

³⁵ Ka'a tse'e xjaanchja'vi'atúvadat juu' ve'e mjaanchja'vidup, kux je jaanchja'vin juu' ve'e mjajejptup, munuyojk tse'e ooy je Nte'yam mtunmoyumpijtidinuvat je y'oy je'e je'e kajx.

³⁶ Ka'a tse'e mnoo'kxtat jetse'e xtóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ve'em tse'e xpajktinit juu' je'e ve'e xtukvinva'nimdu.

³⁷ Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Je'e pane'e mínup,
tsojks je'e ve'e myiinnit,
ka'a tse'e y'ukta'ninit.

³⁸ Ax je jayu juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykip, joojntykaps je'e ve'e je jyaanchja'vin kajx. Pan y'avimpijtinuvas tse'e ax jo'n y'ijt, ka'ats ats je'e ve'e ntukxoondukut. Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ.

³⁹ Ka'a xa uu'me'e ve'em n'ijtumda ax jo'n je'e pan pan jatye'e du'avimpijtidinuvat ax jo'n kyo'oyjoojntykidi jetse'e vyintókida,

je jaanchja'vine'e njayejpumdup jets
xyaktsookumdupe'e je Nte'yam.

11

Je jaanchja'vin

¹ Je'e xa je'e ve'e je jaanchja'vin ku ve'e
nnuja'vimda jets tónjup kótsjup je'e ve'e juu' ve'e
n'a'íxumdup, nnuja'vimdup tse'e jets tyúvam je'e
ve'e juu' jatye'e nka'íxumdup.

² Y'oyja'vi ve'e je Nte'yam uu'm je njujpit
jáyuvamda kuxe'e jyaanchja'vijidi.

³ Je jaanchja'vin kajx xa ve'e nnuja'vimda jets
je kats kajxe'e je Nte'yam dupuujm ya naxviiñnit
it. Ax ve'em tse'e dupuujm juu' ve'e uxayam
n'íxumdup, ka'anume'e ti vye'na juu' ve'e yak'ixp.

⁴ Jyaanchja'vi xa ve'e je Abel je Nte'yam, je'e
kajx tse'e dumoojy je vintsa'kin juu' ve'e nuyojk
oy jets ka'a ve'e je Caín jye'e, jets je'e kajxpa
ve'e je Nte'yam je Abel dukatokimpuujm jetse'e
dukuvujk je vyintsa'kin. Oyamts je'e ve'e aa'kani,
je Kunuu'kx Jatyán kajx tse'e nnuja'vimda vintso
ve'e dutuujn kuxe'e je Nte'yam dujaanchja'vi.

⁵ Jyaanchja'vi xa ve'e je Enoc je Nte'yam, je'e
kajx tse'e kya'aa'k, ajoojntyk tse'e dutukvaatsni
ya naxviiñnit it, ka'a ve'e y'ukyakpaatni kux
je Nte'yame'e yaktsoo'njinu. Ve'em tse'e je
Kunuu'kx Jatyán vya'añ jets je Enoc, chojk,
jyotpaate'e je Nte'yam ku ve'e yaana naxviiñ
vye'na.

⁶ Pan pan xa ve'e je Nte'yam dukajaanchja'vip,
ko'oyja'vijupts je'e ve'e je Nte'yam. Nujome'e
pan pan jatye'e je Nte'yam dumutámidup, tun

vinkopkts je'e ve'e jetse'e dujaanchjávadat jets jeja ve'e je Nte'yam jets oye'e tyo'nuxjada pan pan jatye'e to'k aaj to'k joot du'ixtidup jetse'e y'ijttinit je'e maat.

⁷ Jyaanchja'vi xa ve'e je Noé je Nte'yam, je'e kajx tse'e dukuvujk juu' jatye'e je Nte'yam va'nuxju ti ve'e tónjup kótsjup juu' ve'e kayak'ixpna vye'na, kyatsupajke'e je Nte'yam jetse'e to'k je arca dupuujm joma ve'e tsa'ak y'íttat maat je chaan je kyooj. Jyaanchja'vi xa ve'e je Noé je Nte'yam, je'e kajxe'e duyaknuke'xnatajki jets vyinmajtsjudupe'e je tsaachpaatun je jáyuda juu' ve'e joojntykidu yaja naxviijn van'it. Jyaanchja'vi je'e ve'e je Nte'yam, je'e kajx tse'e je Nte'yam kyatokimpaaajmji.

⁸ Jyaanchja'vi xa ve'e je Abraham je Nte'yam, je'e kajx tse'e dukatsapujk ku ve'e vyoovjvini jetse'e ñujkx joma ve'e je it juu' ve'e je Nte'yam tukvinva'niju. Ku ve'e tyoo'pujk, ka'a tse'e dunujava pan joma ve'e ñujkx.

⁹ Jyaanchja'vi je'e ve'e je Nte'yam, je'e kajx tse'e y'ijt ax jo'n je jékumit jayu ku ve'e dUVintsuuni je it juu' ve'e tukvinva'niju, jepe'e ak tujkp chuuni jets nay ve'empa je Isaac maat je Jacob, je'e juu' ve'e yaktukvinva'niduva je it je naax.

¹⁰ Ax je'e tse'e je Abraham tyoon kux y'a'ixe'e je kajpun juu' ve'e je Nte'yam kyijpx myoo'ts jetse'e dupuujm.

¹¹ Je Sara, amájani ve'e ooy tyunve'na, o'yixjuts je'e ve'e jetse'e y'onuktaaki kux jyaanchja'vi ve'e jets kyutyónupe'e je Nte'yam juu' ve'e tukvinva'niju.

12 Je Abraham, óyame'e na'avani ooy tyun'ijit, jyayejp tse'e numay aa'k je chaan je kyooj, ve'em ax jo'n je maatsa juu' ve'e jem tsajviinm jets je po'o juu' ve'e jeja maaxy napa'ayi, kamachooovna.

13 Oo'kkajxtinuts je'e ve'eda, ka'a tse'e tyukkadaakjidi nujom juu' jatye'e je Nte'yam uktukvinva'nijidu, nayja'vijidinuups je'e ve'e tyuva jets kyutyónupe'e je Nte'yam je y'ayook. Ka'anume'e je Nte'yam je y'ayook dukutyún vye'na, tyuk'atúvidu tse'e je xoojntkun maat jetse'e duyaknuke'xnatajkidi jets ve'em je'e ve'eda yaja naxviijn ax jo'n je jékumit jayu.

14 Ax je'e ve'e ku ve'e je jékumit jayu jo'n y'ijtti, va'ajts tse'e yakvinmotu jets y'ixtidupnume'e je it joma ve'e chaanadat.

15 Pan kuduvinaaydi kudujaa'myejtsti je it juu' ve'e myasooktu, kuy'o'yi tse'e jetse'e jem kuvyimpijttinuva.

16 Ax ka'a tse'e y'ukvimpijttini, kux to'ke'e je it dutsojkti juu' ve'e nuyojk oy, je'e je'e ve'e je tsapjootmit it, je'e kajx tse'e je Nte'yam kyatukso'otyónjada jetse'e duNte'yamadat, apaajmtkijidu tse'e to'k je ciudad joma ve'e chaanadat.

17 Jyaanchja'vi ve'e je Abraham je Nte'yam, je'e kajx tse'e kuduyakvaajñ je vintsá'kin je Isaac ku ve'e je Nte'yam jyot'ixji, tun'a'ix'ijtnuups je'e ve'e jetse'e kuduyak'aa'k je y'ónuk juu' ve'e je Nte'yam tukvinva'niju ku ve'e vyaajñ:

18 “Je Isaac kajx tse'e xjayéput je tsaan je kooj.”

19 Jyaanchja'vi tse'e je Abraham jets o'yixjupe'e je Nte'yam jetse'e duyakjoojntykpajknuvat je y'ónuk Isaac. Ax je'e kajx tse'e ku ve'e távani je

Abraham dunupaamduka jetse'e duyak'oo'kut je y'ónuk, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je y'ónuk kuy'aa'k jetse'e jyoojntykpajknuva.

²⁰ Jyaanchja'vi xa ve'e je Isaac je Nte'yam, je'e kajx tse'e du tukmukajts je Jacob maat je Esau je kunoo'kxun juu' ve'e minupnum.

²¹ Ku ve'e y'oo'kuvaanni je Jacob, kuxe'e dujaanchja'vi je Nte'yam, je'e kajx tse'e dumoojy je kunoo'kxun numejtsk je José je y'ónuk, je tyajk natyukkutijjup jetse'e je Nte'yam duvinja'vi duvintsa'ki.

²² Ku ve'e je José y'oo'kuvaanni, kuxe'e dujaanchja'vi je Nte'yam, je'e kajx tse'e dunuujmi je njujpit jayuvamda ti ve'e tyondap ku ve'e du tukvaatstinit je egiptovit it, je'e kajx tse'e dupavaajñ ku ve'e choo'ndinit jetse'e duyaktsoo'ndinit je José je pyajk.

²³ Ku ve'e je Moisés kye'x, kuxe'e je tyee' je tyaak je Nte'yam dujaanchja'vidi, je'e kajx tse'e yu'uts yak'ijti toojk po'o, y'ixtu ve'e jets va'ajts yakxone'e jetse'e dukatsa'kidi je egiptovit yakkutojka ku ve'e dupavaajñ jetse'e nujom je israeejit maax ónuk duyak'oo'kkáxtat juu' ve'e pi'k mix ónukta.

²⁴ Ku ve'e je Moisés vajutyajk vye'na, kuxe'e dujaanchja'vi je Nte'yam, je'e kajx tse'e dukatsajk jetse'e yaktijut jets je egiptovit yakkutojka je naax je'e ve'e je y'ónuk;

²⁵ je'e ve'e chojk jetse'e yakjomtónut yaktitónut maat je Nte'yam je jyayu. Ka'a ve'e du tsajk jetse'e xyoondukut je tokin kajx, je xoojntkun juu' ve'e vee'n ijtkojp;

26 je'e ve'e y'oyja'vi jětse'e chaachpaa'tut, yakvi-ijnk'íxut je Cristo kajx jets ka'a ve'e ku ve'e kudujayejp je egíptovit majin, kux y'a'ixp je'e ve'e je o'yin juu' ve'e je Nte'yam mo'ojup.

27 Jyaanchja'vi ve'e je Moisés je Nte'yam, je'e kajx tse'e choo'nni jem Egipto ku ve'e myu'ekju je yakkutojkpa, ka je tsa'kin kajxap, to'k aaj to'k joote'e y'ijt ax jo'n kudu'ix je Nte'yam, juu' ve'e kayak'ixp.

28 Jyaanchja'vi ve'e je Moisés je Nte'yam, je'e kajx tse'e je pascua xaaj dutuujn, dutukpavaajñ je njujpit jáyuvamda jětse'e je nuu'pun dutukpaa'ttat je tyakkuka'ada jets je tyakpaa'ténada kux kadi ve'e je yak'oo'kpa ángeles duyak'aa'k je kyoop ónukta juu' ve'e ijtp jep tujkpta.

29 Jyaanchja'vidu xa ve'e je njujpit jáyuvamda je Nte'yam, je'e kajx tse'e dutuknajxti je Tsapts Maaxy Naaj ax jo'n je ta'ajts it kuy'ijt; ku ve'e je egíptovit jayu ve'em du'uktonuvaanduva, naxji'kxkajxjidinu tse'e.

30 Jyaanchja'vidu ve'e je njujpit jáyuvamda je Nte'yam, je'e kajxe'e kyítuni je jericoojit kajpun je ñaa'páts, távani ve'e dunaa'vídu'tta vye'na vuxtojtuk xaaj.

31 Jyaanchja'vi xa ve'e je ko'otya'axap Rahab je Nte'yam, je'e kajx tse'e dukuvujk jem tyak'am je njujpit jáyuvamda juu' ve'e dunu'ixtu je it, je'e kajx tse'e dukamaat'aa'k pane'e je Nte'yam dukajaanchja'vidu.

32 ¿Tis atse'e kunjaa'knukáts? Ka'a xa atse'e je tiempo n'ukjaa'kjayejpni jets atse'e nkótsut juu' ve'e je Gedeón kajx, je Barac, je Sansón, je Jefté, je

David, jets je Samuel, maat je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta.

³³ Jyaanchja'viduts je'e ve'e je Nte'yam, je'e kajx tse'e dupajkti je it je naax, oy yakkutojkti, dupaatti je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam tukmutaajnjudu, je león kyatso'oxpajkjidi,

³⁴ kyayaktoojyidi je jaajn juu' ve'e ooy y'uktumpaamdu, je tsojx dukatuk'oo'kti, makk vyimpiitti pane'e dukajajejptu je maju, je atso'ox du'amaadaaguidi, makk ñapyajmjidi, duyakvintókidi je cho'oxpajkpada.

³⁵ Jempa tse'e je ta'axtajkta juu' ve'e je y'ónuk yakmooydinuva juu' ve'e aa'kanda ve'ni jetse'e jyoojntypajktinuva.

Ax jempa tse'e pane'e oo'ktu jem tsaachto'nun jootm, ka'a tse'e dukuvajkti jetse'e naspaka y'íttat, je'e ve'e chojktu jetse'e dupaattinit je joojntykin juu' ve'e nuyojk oy ku ve'e jyoojntypajktinuvat.

³⁶ Jem tse'e juu' ve'e yak'anajxidu jetse'e yakvojpti, jem tse'e juu' ve'e yakcadenatsoomdu, yakpoxuntakpaamdu,

³⁷ yakka'ts'oo'ktu, kajojk yakjaa'tva'kxtu, je tsojx tyukyak'oo'ktu, dukukeektu je numay jayu, je carnero ak je chivo ak dutukyo'tstu je ñi'kxta je kyopkta, ayoop ijttu, yaktsaachtoondu, yakjomtoondu yaktitoondu.

³⁸ Ka'a tse'e dvinmátsjada pan pan jatye'e je naxviijnít je kyo'oy je'e dumaatnavyaa'njudup jetse'e y'íttat je'e maatta.

³⁹ Nujom ya'ada, óyame'e je Nte'yam y'oyja'vijidi kuxe'e dujaanchja'vidi, ka'a tse'e dupajkti juu' ve'e je Nte'yam uktukvinva'nijidu,

⁴⁰ xjaa'myejtsumduts uu'm je'e ve'e je Nte'yam ku ve'e xnupaajmtkijimdi juu' ve'e nuyojk oy, je'ejyji ve'e ittap oy jets va'ajts uu'm maatta.

12

Jemji tse'e ya nviiynamda nyak'ijtumdat joma ve'e je Jesús

¹ N'ixumdup xa ve'e jets y'oyja'vipe'e je Nte'yam ya numay jayu juu' ve'e jaanchja'vijidu. Nay ve'emts uu'me'edava, va'an tse'e oy duto'numda juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ka'a tse'e n'ukto'numdinit je tokin juu' ve'e x'atsooxumdup jetse'e xviijnkvovumda,

² jemji ve'e ya nviiynamda nyak'ijtumdinit joma ve'e je Jesús, je'e tse'e xtoo'moyumdup jetse'e ve'em je Nte'yam njaanchja'vimdat jetse'e je njaanchja'vinamda duyakpo'okut. Ku ve'e chaachpaaty jem cruz kajxm, ka'a tse'e dutuktso'otyujn je oo'kun juu' ve'e pyaat, kux ñuja'vip je'e ve'e je xoojntkun juu' ve'e jyajejpnup ku ve'e tavani duyaknaxy vye'na je tsaachpaatun. Ax uxyam, jemts je'e ve'e tsapjootm y'it joma ve'e je Nte'yam yakkutuk, jejats je'e ve'e y'aka'yun pa'ayi chuuna je vintsa'kin maat.

³ Payo'oyda n'it vintso ve'e je Jesús dumuteni ku ve'e yaktsaachpaatjidi je tokinax jayuda, ve'em tse'e jotmootsk mka'ittat jetse'e je tsaachto'nun xkajavadat.

⁴ Ka'anum tse'e m'oo'kta kuxe'e xkakuvakta jetse'e myaktokintónjadat je ko'oyjayuvap.

⁵ ¿Mjaa'tyókidinup miits vine'eda juu' ve'e je Nte'yam mtukmukojsjudu?, ve'em ax jo'n je

y'ónuk dumukats. Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Mits, ónuk, kadi xtsaachjáva ku ve'e je Maja Vintsán mtsaachtúnju, viinduk naxkàda'akye'e xkuvákut ku ve'e myaktuknaajmat jetse'e xkatsapákut.

⁶ Pan pan jaty xa ve'e je Maja Vintsán chajkp, jyotpaatyp, yaktsaachpaatyp tse'e, yaktsaachpaatypts je'e ve'e nujom pan pan jatye'e y'ónukip.

Jidu'um tse'e vya'añ.

⁷ Mmuténadap tse'e je tsaachpaatun, kux je Nte'yam je y'ónuk miitse'eda. ¿Jeja vine'e je pi'k ónuk pane'e je tyee' ka'oojjup kavojpup?

⁸ Myooyp xa ve'e je Nte'yam je tsaachpaatun nujom je'e je y'ónukta. Ax pan ka'ats miitse'e je Nte'yam mtsaachtónjada, ka'a tse'e m'itta je Nte'yam je y'ónuk.

⁹ Je naxviijnít jayu juu' ve'e ntee'imdup ntaakimdup, x'oojumdu xvojpumduts uu'm je'e ve'e, jetse'e nvintsa'kimdi, ve'em ax jo'n uxyam paat nvintsa'kimda jo'n; ax je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm, je'e tse'e nuyojk vyinmajtsjup jetse'e nkatsupajkumdat jetse'e njoojntykimdat.

¹⁰ Kona xa ve'e je it y'ijt ku ve'e je ntee'amda je ntaakamda x'oojumdi xvojpumdi pan vintso ve'e je vyinma'yunda; ax je Nte'yam, je'e tse'e xmo'yumdup je tsaacht'o'nun juu' ve'e uu'm je n'o'yin kajxamda, kux je'e ve'e chajkp jetse'e n'ijtumdinit oy jets va'ajts ax jo'n je'e.

¹¹ Ni juu' tsaachpaatuna ve'e kyayaktsak van'it jaty ku ve'e nyakmo'yumda. Ax pan ka óyapts

je'e ve'e juu' ve'e nto'numdup jětse'e xyaktsaach-paatumda je Nte'yam, xputajkimdupts uu'm je'e ve'e jětse'e nkatsupajkumdinit jětse'e je oy joot njayejpumdinit jětse'e njoojntykimdinit ax jo'n je'e ve'e dutsak jo'n.

Kutsa'aga xa ve'e ooy ku ve'e

nkamajapa'mumda je Nte'yam

¹² Je'e kajx tse'e, makkpamda je m'aaajta je mjootta jětse'e xpanajkxtat je Nte'yam.

¹³ Payo'oyda je y'oy je'e. Panajkxta je tyuv je'e. Ku ve'e je viijnk jayu du'ixtat vintso ve'e mjoojntykada mnaxviijnada, nay ve'empa tse'e dutoonduvat.

¹⁴ Íxtada vintso ve'e m'ijttinit oy joot tsoj joot anañujoma je jayu maat jets vintso ve'e mjoojntykidinit oy jets va'ajts; kux ka'a xa ve'e pan jye'yat jem tsapjootm jětse'e y'ítut je Nte'yam maat pan pane'e ka'ijtp oy jets va'ajts.

¹⁵ Yakkópkada tse'e ooy jets miitse'e anañujoma xkuváktat je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjp, ni pánats miitse'e mka'íttat ax jo'n je ta'am ojts juu' ve'e pa'amtoomp jětse'e numay je jayu dutukpaa'ty.

¹⁶ Ni pana tse'e miitsta je kats dukatukmaatjayéput je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejpp. Ka'ats miitse'e xkamaj'íxtat xkamajjávadat je Nte'yam, ve'em ax jo'n je Esaú, juu' ve'e je kyoop ónukin dutukvinkuyajknu je tojcx juu' ve'e to'k naxji tyojcx.

¹⁷ Ux'oók, ax jo'n xnujávada, ku ve'e dujoo'ktsojkní jětse'e je tyee' myo'ojut je kunoo'kxun, ka'a tse'e y'ukyakmooyni;

joo'ktunyaaxnu ve'e, ka'a tse'e y'uk'o'yini vintso ve'e duyaktikutsut juu' ve'e tyoon.

18 Utsta ajchta utsta tsa'ada, ya nam kojstán juu' ve'e je Nte'yam xyaktaajnjimdu, ka'ats ya'a ve'e vye'ema ax jo'n je kojstán juu' ve'e je Nte'yam yaktaajnjidu je njujpit jáyuvamda, jem joma ve'e je kopk juu' ve'e yaja naxviijn, joma ve'e je mak̄k jaaj̄n tyoojy, joma ve'e je it kyoo'tsi, je añu pyu'u myaa't, tyunvitskni,

19 je trompeta xyuux, jetse'e je Nte'yam je yaaj je yo'kt je jayu dutukmukajts. Je'eda pan pan jatye'e du'amotunajxtu, je'e tse'e je Moisés dumunoo'kxtktu jets kadi je Nte'yam y'ukjaa'kmukojtsjidini,

20 ka'a ve'e dumuténidi je pava'nun ku ve'e vyaajñ: “Kujyatánuka tse'e juu' ve'e dutoomp ya kopk, yakka'ts'oo'kup tse'e.”

21 Ooye'e dutunyaknajxti je atsa'aga juu' ve'e y'ixtu. Ku ve'e viinm je Moisés du'ix, jidu'um tse'e vyaajñ: “Je tsa'aga atse'e uxyam xyakmíppnup.”

22 Nvinkunajkximdupts uu'me'e je kopk juu' ve'e Sión duxaaj, je tsapjootmit Jerusalén, je ciudad juu' ve'e je Nte'yam jye'e, joma ve'e je aan-gelestajk kamachoovna ñay'amókajada jetse'e je joojntyk Nte'yam duyakmájada duyakjaanchada je xoojntkun maat.

23 Jem tse'e je numay jayu juu' ve'e je Nte'yam je y'onuk, je'e tse'e taandu javyet jem tsapjootm. Nvinkunajkximdup tse'e je Nte'yam, juu' ve'e anañujoma je jayu dutokimpayo'yp. Jem tse'e je jayu je jyootta je jya'vinda juu' ve'e tuv jáyuvidu joojntykidu, juu' ve'e vaatstu jetse'e y'it oy jets

va'ajts.

²⁴ Jem tse'e je Jesús, juu' ve'e xnúténimdup jem je Nte'yam vyinkojkm jets pan kajxe'e je Nte'yam xyaktaajnjimdi ya nam kojstán. Je Nte'yam tse'e xtoojnjimdup je maa'yun je Jesús je y'oo'kun kajx. Ka'ats je'e ve'e vye'ema je Abel je y'oo'kun, kux je'e je ñuu'pune'e duyaknuke'xnatajki jets jep je'e ve'e tokin jaatp je y'ajch.

²⁵ Payo'oyda oy, ka'a tse'e xkakuváktat je'e pane'e kojtsp. Pyaattu xa ve'e je tsaachpaatun pan pan jatye'e dukakuvajktu to'k je naxviijnít jayu juu' ve'e dukojtsnajxp y'ijit je Nte'yam je y'ayook. Kux ve'em je'e ve'e, çvintsose'e xkatukkuvejtumdat je Nte'yam pan nmasookumdupe'e je'e je y'ayook juu' ve'e tsoo'mp jem tsapjootm?

²⁶ Ojxi tse'e je it ku ve'e je Nte'yam dumukajts je njujpít jáyuvamda joma ve'e je kopk; ax ya xaaj, juu' ve'e uxyam, jidu'um tse'e je kojstán duyaktaajñ: “Ku atse'e jado'k nax je naxviijnít it nxit yo'oyut, ka je naxviijnít ítjyapts atse'e nxituyo'oyup, ve'empa ve'e je tsajmit it.”

²⁷ Ku ve'e vyaajñ “jado'k nax”, nujávanits je'e ve'e jets juu' ve'e yakpaam, kutókiyupts je'e ve'e ku ve'e yakxituyo'oyut, ve'em tse'e tyaannit xal'ma kajx juu' ve'e kaxiimp.

²⁸ Je it joma ve'e je Nte'yam yakkutuk jets joma ve'e n'ijtumdat, ka'ats je'e ve'e xyin, taannuups je'e ve'e xal'ma kajx. Je'e kajx tse'e dutsak jetse'e je Nte'yam nkukojtsjimdinit jetse'e nvinja'vimdinit nvintsal'kimdinit nujom aaj nujom joot jetse'e nyakmajimdat nyakjaanchimdat ax jo'n duvinmachju jo'n.

29 Atsa'kip xa je'e ve'e ooy ku ve'e nkamajapa'mumda je Nte'yam, maakk tse'e ooy je jayu je tyokin dutuntukkuvet.

13

Juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip

¹ Xa'ma kajx tse'e mnachokjadat to'k jado'k.

² Oy jayu mnapyamjadat maat je je'yva jayu. Jeme'e je jayu juu' ve'e ve'em dutoondu, ka'a tse'e dunuja'vidi jets je aangelestajk je'e ve'e juu' ve'e yakkaaydu juu' ve'e yakmataandu.

³ Jaa'myeta je poxuntakjayu, ve'em ax jo'n kum'ijtti jep poxuntujkp je'e maatta. Ka'a tse'e xjaa'tyokidat pan pan jatye'e yakjomtoondup yak-titoondup, ve'eme'e myakjavajadat jets myakjom-toondupap myaktitoondupap miitse'eda ax jo'n je'eda.

⁴ Vintsalagada je navyajkun. Pan pane'e ta'axpukani pan pane'e yaa'vyukani, myaj'ixup myajjavap tse'e je navyajkun. Tokimpayo'oyjadapts je'e ve'e je Nte'yam pan pan jatye'e duyakvintsa'kintokidup je navyajkun jets pan pan jatye'e ko'oyyaa'yap.

⁵ Ka'a tse'e je meen xnas'ayovadat, tukjotkada'akta pan vinxupe'e juu' xixta xjayepta, kux jidu'ume'e je Nte'yam vya'añ: "Ats xa mitse'e n'ixup njayepup, ni je vin'itats ats mitse'e nkamaso'okut." Jidu'um tse'e vya'añ.

⁶ Ve'eme'e y'oya jetse'e nva'numdat to'k aaj to'k joot:

Je Maja Vintsan atse'e xputajkip, ka'ats atse'e ntsalaga pan vintso atse'e je jayu xtun.

7 Jaa'myétsta je'eda pan pan jatye'e mtuk'íxjudu mtuknuja'vijidu je Nte'yam je y'ayook, payo'oyda je y'oy je'e juu' ve'e tyoondu kyojststu ku ve'e jy-oojntykidi jets vintso ve'e mak̄k aaj mak̄k joot je Nte'yam dujaanchja'vidi. Ve'em tse'e xtoonduvat xkojststuvat.

8 Je Jesucristo, ka'a xa je'e ve'e tyíkuts, ve'em ax jo'n y'ijit, ve'emts je'e ve'e y'it jetse'e y'ijtnit xa'ma kajx.

9 Jeja tse'e je ixpajkun ka to'kap juu' ve'e vi-ijnk, ka'ats miits je'e ve'e xpanajkxtat. Je'e ve'e oy ku ve'e nmak̄kpa'mumdat ya n'aaJamda ya njootamda je Nte'yam je myaa'yun kajx, ka je'e kajxape'e juu' ve'e yakkaayp yak'ookp. Je ka'yun je ookun juu' ve'e je jayu pyavaandup jetse'e je jayu dukakáydat duka'oo'ktat, ni vinxúpats je'e ve'e je jayu kyaputákajada jetse'e y'íttat je Nte'yam maat.

10 Njajejpumdup xa uu'me'e je yax juu' ve'e katukkadaakjudup jetse'e duja'kxtat je'eda pan pan jatye'e toondup joma ve'e je tabernáculo.

11 Je tánuk juu' ve'e je Nte'yam tyukvintsa'kidup je jayu je tyokin kajx, je'e je ñuu'pun tse'e je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'e tse'e yaktajkip je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat, je tánuk je ñi'kx je kyopk, je'e tse'e yakka-jpumpítsumdup jetse'e duyaknaxtoyda jékum.

12 Ax nay ve'empa tse'e je Jesús duyakkajpumpítsumduva, jem tse'e je ñuu'pun dumasaak ku ve'e y'uk'aa'k. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e je y'oo'kun kajx dutuknuva'atstat je jayu je tyokin.

13 Va'an tse'e du'ijtumda je Jesús maat óyame'e je jayu xviiijnk'íxumda ax jo'n je Jesús yakviiijnk'íx ku ve'e je jayu yakcruuzpejtjidi jem kajpun pa'am.

14 Va'an tse'e du'ijtumda je'e maat, kux n'a'íxumdupe'e je ciudad juu' ve'e miimpnum, ka'a xa ve'e ti it njayejpumda joma ve'e xa'ma kajx ntsuunimdinit yaja naxviijn.

15 Ax je'e kajx tse'e dutsak jetse'e ijtp je Nte'yam nkukojsjimdāt je Jesucristo kajx. Ku ve'e ve'em nto'numdat, je'e tse'e je vintsa'kin juu' ve'e vyinmajtsjup jetse'e je Nte'yam nmo'yumdat.

16 Ka'a tse'e xjaa'tyókidat jetse'e xtóndat juu' ve'e oy. Putákada je jayu pan pane'e katih'ijtuxjudup. Ku ve'e ve'em xtonda, je vintsa'kints je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip.

17 Katsapakta pan pan jatye'e mtuk'íxjudup je Nte'yam je y'ayook. Je'e tse'e mtóndap juu' je'e ve'e kyojtstup, kux je'e ve'e chojktup, pyayo'ydup vintso ve'e oy m'ijttinit je Nte'yam maat, ñuja'vidupts je'e ve'e jets myo'odap je'e ve'e je Nte'yam je cuenta pan vintso ve'e juu' jaty tudutonda tudukotsta. M'íxtap tse'e vintso ve'e je tyoonk dutóndat je xoojntkun maat. Pan ka'a xa miits je'e ve'e xkatsapakta, je tsaachvinma'yun maatts je'e ve'e je tyoonk dutóndat. Ax ka'ats miits je'e ve'e mto'nuxjadat oy.

18 Nutsapkotsta aats to'k aaj. Ka'a aatse'e nti-natyukjávaja jeja je Nte'yam vyinkujk, je'e aatse'e ntsajkp jets aatse'e njaa'któnut njaa'kkótsut juu' ve'e oy jets va'ajts.

19 Ku atse'e xnutsapkótstat, je'e ve'e vinkopk jetse'e je Nte'yam x'amótudat jets je'e ve'e dutónup

jets atse'e tsojk nvimpítut joma ve'e miitsta.

²⁰ Je Nte'yam, juu' ve'e je oy joot duyajkp jetse'e duyakjoojntykpajknuva je nMaja Vintsánamda Jesucristo, juu' ve'e x'íxumdup xjayejpumdup ve'em ax jo'n je oy carnero vinténiva du'ix'it je kyarneeroda, je Jesucristo, juu' ve'e je ñuu'pun kajx je Nte'yam xtukmutaajn jimdu je kojststán juu' ve'e xa'ma kajx tyoonnup,

²¹ je Nte'yam tse'e mmo'ojadap je oy aaj je oy joot jetse'e ve'em xtoondinit xkojtstinit juu' je'e ve'e chajkp. Je Jesucristo kajx tse'e dupámút yam nja'vin kajxmamda juu' ve'e y'oyja'vip. ¡Yak-maja yakjaancha tse'e je Cristo y'ijtnit xa'ma kajx! Amén.

²² Utsta ajchta utsta tsa'ada, nmunoo'kxtktupts ats miitse'e jetse'e ya kojtsvíjin xkuváktat juu' ve'e ntuknuja'yidup, je'e ve'e ku ve'e vee'n tunnújáyada.

²³ N'ava'nípts atse'e jets ta ve'e je n'útsamda je n'ajchamda Timoteo naspaka tyaanni. Pan tsojke'e jye'ya, nmaadapts ats je'e ve'e jets aats miitse'e najkx nku'íxtinuva.

²⁴ Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'odat je jayu juu' ve'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk, jets nujom je Nte'yam je jyayu. Máyame'e je Dios mkejxuxjada je itáliait jayu.

²⁵ Je Nte'yamts miitse'e anañujoma mkunoo'kxjadap.

**Ya'a tse'e je nam kojstán juu' ve'e je
Nte'yam_ xyaktaajnjimdu je nMaj
Vintsánamda Jesucristo kajx
New Testament in Mixe, Totontepec (MX:mto:Mixe,
Totontepec)**

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totontepec Mixe, (Mixe, Totontepec)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Totontepec [mto], Mexico

Copyright Information

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Totontepec

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

47d09f80-22d6-55c5-b9e5-a04a59e3169e